

Bouwen aan een zorgzame buurt

De droom,
de ontdekkingen
en overwegingen

Dekkerswald

Proeftuin in Berg en Dal

Een eeuwenoud landgoed op heuvelachtig terrein, met verspreid in de bossen enkele prachtige gebouwen. Ooit maakten deze deel uit van een sanatorium met de naam Dekkerswald. Sinds 2014 wordt in deze heilzame omgeving hard gewerkt aan het creëren van een zorgzame gemeenschap, waar mensen naar elkaar omkijken en waar ontmoeting, verbinding en individuele woon- en leefwensen hand in hand gaan. Dat vraagt inventiviteit.

Vertrekpunt

Lange tijd was Dekkerswald puur een zorgterrein, met verschillende woon- en zorgfaciliteiten.

Dit kun je uitbreiden met meer zorg, maar je kunt er ook voor kiezen om juist meer 'fit en vitaal' aan de bestaande situatie toe te voegen. Uit deze gedachte ontstond de ontwikkeling van het ZZG-zorgterrein naar een zorgzame buurt: een klein dorp met een actief gemeenschapsleven, waar samenleven de norm is.

In 2014 is achter de schermen gestart met het uitdenken, toetsen en aanscherpen van de toekomstvisie voor Dekkerswald. Het zaadje voor de toekomst van Dekkerswald was geplant.

De droom

Dekkerswald als zorgzame wijk, waar bouw en inrichting bijdragen aan saamhorigheid. Ontwikkelen van een sfeervolle en doordachte woonomgeving, waar letterlijk ruimte is voor (toevallige) ontmoetingen. Een fijne plek creëren, waar een gemeenschap ontstaat waar mensen ook als ze ouder worden kunnen blijven wonen. Een thuis.

De weg

De eerste periode stond in het teken van het scherpstellen van het idee, dit concreet maken en vervolgens onderzoeken van de mogelijkheden. Hiertoe is theoretisch onderzoek verricht, zijn er inspiratie excursies naar andere zorgzame buurten en wijken gepland, is een klankbordgroep gevormd bestaande uit huidige en potentiële bewoners, professionals uit de wijk en geïnteresseerden en hebben gesprekken met elkaar en andere projectleiders van Netwerk Nonna plaatsvonden.

Vervolgens zijn (toekomstige) bewoners, professionals en geïnteresseerden sinds 2021 intensief aan de slag gegaan met kernwaarden voor de nieuwe wijk.

Petra Kregting
Kwartiermaker

De drie pijlers:

1. Bijdragen aan een **inclusieve samenleving**. Juist dankzij onderlinge verschillen is het mogelijk met elkaar een levendige gemeenschap te vormen. Het mooiste wat ieder kan inbrengen is zichzelf!
2. Bijdragen aan instandhouding van de prachtige **natuur** rondom Dekkerswald. Bewoners die begaan zijn met de natuur zetten zich betrokken en proactief in voor het behoud en beheer ervan.
3. Onderdeel willen zijn van een **gemeenschap**. Denk hierbij aan betrokkenheid, behulpzaamheid en gedeelde verantwoordelijkheid voor de groei en bloei van de wijk en haar bewoners. Iedereen draagt bij.

Per pijler zijn in een gebiedsvisie richting en adviezen meegegeven aan B&W en de inmiddels gevormde stuurgroep, bestaande uit de bestuurder van ZZG, wethouders en bestuurders van De Klok. De gebiedsvisie was en is een groeidocument.

Sinds mei 2023 heeft een kwartiermaker een ondersteunende en faciliterende rol in de doorontwikkeling van Dekkerswald. Altijd afgestemd op de wensen van de bewoners en de mogelijkheden van dat moment. De kwartiermaker zet zich actief in voor het slechten van drempels tussen de verschillende bewoners, zodat ook ontmoetingen plaatsvinden tussen bijvoorbeeld wijkbewoners en intramurale zorg.

Succesfactoren

Voor bewoners stond het openstellen van de kapel en serre voor sociale, recreatieve en culturele activiteiten hoog op het verlanglijstje. Concerten, buurtsoep, kerstmarkt en beweegroute zijn een feit. De mensen zelf maken Dekkerswald tot een succes!

1. **Als kwartiermaker ben je benaderbaar en inventief.**
2. **Denken in kansen en mogelijkheden. Alles is mogelijk!**
3. **Volhouden en doorzetten.**
4. **Durven afwijken van de gebaande paden.**

De helden

Zodra er draagvlak is, komt er beweging. Dan gaan deuren open en ontstaan de mooiste dingen. En gaan bijvoorbeeld ruim 30 mensen van Eikenhorst op visite bij de overburen voor soep en lekkers.

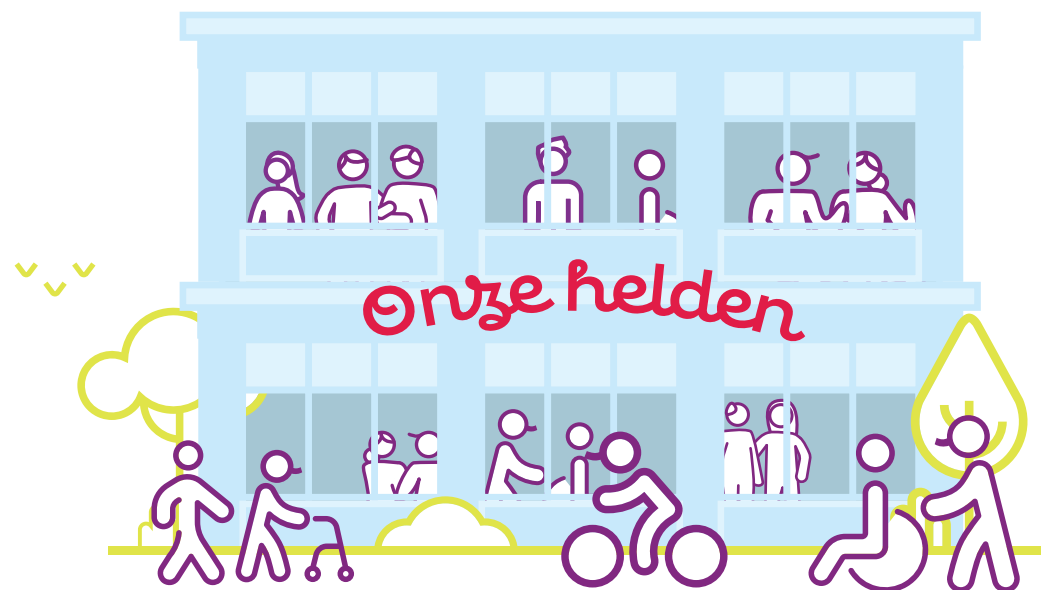
Dankzij de inwoners.
De helden van Dekkerswald.

Beperkingen

Eén stap vooruit en twee achteruit.

Zo kan het gaan. Want je hebt te maken met:

- Meerdere partijen en belanghebbenden. Bovendien heeft elke bloedgroep een eigen taal. Dit is ingewikkeld.
- De erfenis van het verleden. 'Dat hebben meer mensen al geprobeerd.' Ofwel: kansloos. Laat je niet terugfluiten!

Ontdekkingen

Verkennen

Wees aanwezig in de wijk. Vanuit de presentietheorie en de Asset Based Community Development (ABCD) methode verken je de wijk en zijn bewoners:

- Sluit aan bij wat er is en onderzoek of je dat samen kunt benutten.
- Wees laagdrempelig en benaderbaar.
- Verbind mensen met elkaar.
- Maak positief gebruik van de talenten van de mensen in de wijk.
- Moedig mensen aan om zichzelf én initiatief te ontplooien en ruimte te pakken.

Zo creëer je eigenaarschap.

Verken ook betrokken groepen van buiten de wijk, zoals de beoogde collectieve woonvormen, -gemeenschappen en alles daar tussenin. Wat is hun drijfveer en sluit deze aan op het geheel? Ontmoet de bij het traject betrokken professionals en werk- en projectgroepen en ga samen op zoek naar het gedeelde belang.

Verken vergelijkbare trajecten binnen Netwerk Nonna en in andere regio's, verdiep je in relevant onderzoek en theorie en neem geleerde lessen mee. Ook al is niet alles 1-op-1 in jouw project toe te passen.

Verwonderen

Verwonder je over wat je ziet, wie je ontmoet en de gesprekken die je hebt. Sta open voor nieuwe inzichten en ontwikkelingen.

Alles kan, totdat de realiteit op de rem trapt. En dan pas je je aan.

Gun jezelf (en de wijk) tijd en rust om te ontwikkelen en groeien.

Het is prima om iets te proberen, dat toch niet blijkt te werken. Je leert.

En soms is er verrassende bijvangst!

Verduurzamen

Je wilt dat wat je doet ook in de toekomst doorgang vindt. Dus bouw je aan een fundament voor later. Zo ziet dat eruit bij Dekkerswald:

- De nieuwsbrief wordt (mede) door wijkbewoners gemaakt en gedragen.
- De serre is ook te huur voor bijvoorbeeld familiefeesten. Zoveel mogelijk in eigen beheer.
- De kapel vormt het decor van vaste koorrepetities. Bewoners zijn welkom hierbij aan te sluiten.
- Bewonersgroepen die elkaar eerder niet tegenkwamen, vinden elkaar.
- Activiteiten en groepen van 'buiten'? Ja! Wijkbewoners kunnen aanhaken.
- Durf de regie soms los te laten en de weg te volgen zoals die zich aandient. Dan ontstaat ruimte voor creatieve ideeën en oplossingen en nemen mensen eigenaarschap. Zo wordt het 'hun' zorgzame buurt.

De échte ontdekking is de energie waarmee sommige wijkbewoners nu meebewegen en meedoen.

Een verhaal

Van klankbordgroep tot buurtsoep

Geluk en welbevinden van anderen. Dat is voor **Dorine** het allerbelangrijkst. Sinds zij in de jaren '70 op Dekkerswald haar opleiding ziekenverzorgende afrondde, is zij er nooit meer weggegaan. Zij leerde er haar man René kennen en is inmiddels meer dan 50 jaar betrokken bij de wijk en zijn bewoners. Als vrijwilliger zet zij zich in bij De Boeg, logeershuis voor zieke kinderen en hun ouders. Zij heeft daar de rol van een soort huismeester. Onmisbaar

en waardevol! Ook kookt zij met enige regelmaat voor de mensen van De Plataan, woonlocatie voor mensen die zelfstandig wonen met zorg als dat nodig is.

Samen met een grote groep vrijwilligers organiseert zij diners en buurtsoep voor de wijk. De rust en natuurlijke omgeving van Dekkerswald zijn een weldaad voor Dorine en haar man. De nabijheid van het bos jong en oud een gevoel van ontdekken en heerlijk buiten genieten.

Van klankbordgroep tot buurtsoep: de bewoners maken de wijk. Zelfs mensen zoals Karel en Rob, die zelf niet bij Dekkerswald wonen, volgen het traject met belangstelling. Zij zetten zich als vrijwilliger in bij activiteiten in de kapel en serre of als docent Nederlandse taal voor Oekraïense vluchtelingen in de wijk. Bij Dekkerswald is voor iedere vrijwilliger wat wils!

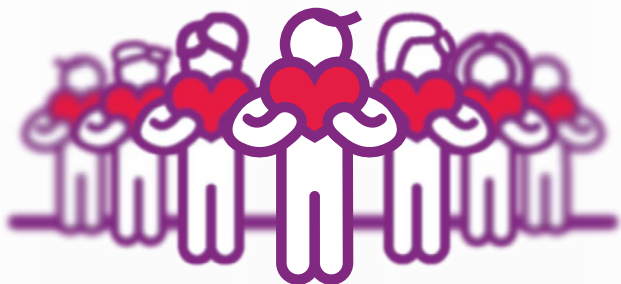

Niet vergeten!

Het gaat om mensen. Om (toekomstige) bewoners, maar ook om incidentele passanten. En om de leden van de werkgroep van betrokken en bevlogen professionals, die geloven in het concept en daarvoor een stapje harder willen lopen.

Het gaat om mensen die zonder dat ze weten of ze hier ooit zullen wonen tijd en energie willen steken in vrijwilligerswerk bij de diverse activiteiten.

Daarom is tijd en energie investeren in contact leggen, elkaar beter leren kennen en het warm houden van betrokkenheid essentieel om het vlammetje van Dekkerswald te ontsteken en het vuurtje brandend te houden.

Meer weten?

Mail kwartiermaker
Petra Kregting, via